

NOVICIJAT

Godina XIII. – Broj 1 (12) – Novicijatska godina 2015./2016.

Službeni list novicijatâ Južnoslavenske konferencije provincijalnih ministara (JKPM OFM)

Izdaju: **Novicijati JKPM OFM**

List uredili: **Novaci Bosne Srebrene**

Glavni urednik: **fra Marinko Baotić**

Fotografije: **Iz arhiva Novicijatâ**

Grafičko oblikovanje: **fra Želimir Gogić**

Tisak: **Štamparija Fojnica d.d.**

NOVICIJAT

Godina XIII. – Broj 1 (12) – Novicijatska godina 2015./2016.

3 Riječ urednika

FRA MARINKO BAOTIĆ

4 Međuprovincijski susret franjevačkih novaka na Košljunu

FRA ANTONIO KIRIN

6 Intervju s fra Jozom Marinčićem, novoizabranim provincijalom Franjevačke provincije Bosne Srebrenе

8 Adrese Novicijatâ

9 Novicijat Franjevačke provincije Uznesenja BDM - Humac

FRA IVAN SLIŠKOVIĆ

11 Novicijat Hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda - Trsat

FRA MARKO ČOSIĆ

14 Novicijat Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja - Visovac

17 Novicijat Franjevačke provincije sv. Jeronima - Košljun

FRA SAMUEL AZEMI

19 Novicijat Franjevačke provincije Bosne Srebrenе - Gorica

FRA BLAŽ PROTUĐER

22 Naši dobročinitelji

23 Jubilej Porcijunkulskog oprosta

FRA MIHAEL ANĐELOVIĆ

24 Žetva je velika, a radnika malo

FRA IVAN STANIĆ

25 Franjevački novaci hodočastili u Asiz

FRA IVICA BERIŠIĆ

Poštovani čitatelji!

Predstavljamo vam još jedan broj našeg lista „Novicijat“, koji objavljujemo već trinaestu godinu zaredom na početku svake novicijatske godine. U ovom broju „Novicijata“ predstavljamo vam novake iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine te u kratkim crtama važnije događaje koji su obilježili prethodnu novicijatsku godinu. Slovenska franjevačka provincija, nažalost, nema novaka.

Uz redovne tekstove, iz kojih možete upoznati naše odgojne ustanove i braću novake, donosimo vam i nekoliko drugih tekstova, među kojima izdvajamo proslavu jubileja Porcijunkulskog oprosta. Naš serafski Otac dobio je od pape Honorija III. posebnu povlasticu potpunog opro-

sta, koji je u početku bio ograničen samo na crkvicu Marije Anđeoske, dok je danas proširen na sve franjevačke i župne crkve. Ova obljetnica osobito se lijepo uklapa uz jubilej Godine milosrđa, koji je proglašio papa Franjo. Jubilarna Godina milosrđa je tako, uz dvojicu zaštitnika franjevaca, uvelike obilježena franjevačkim duhom što nas franjevce treba potaknuti da otkrivamo lice Božjeg milosrđa svim ljudima svojim riječima i djelima.

Zahvaljujući svima koji podupiru naše odgojne ustanove na bilo koji način, osobito molitvom, nadamo se da će vam i ovaj broj našega lista biti poticaj da ne sustanete činiti dobro i radosno, u franjevačkom duhu, nosite ovome svijetu nadu u bolju budućnost, uvijek oslonjeni na Onoga koji je Tvorac svega stvorenoga.

Gospodin vam dao svoj mir!

FRA MARINKO BAOTIĆ

Međuprovincijski susret franjevačkih novaka na Košljunu

Nas trideset trojica franjevačkih novaka, u pratnji odgojitelja, iz provincija u Hrvatskoj te Bosni i Hercegovini, od 15. do 18. rujna 2015. boravili smo na otočiću Košljunu na svom tradicionalnom godišnjem susretu kojem je ove godine domaćin bila Hrvatska franjevačka provincija sv. Jeronima, sa sjedištem u Zadru. S ciljem međusobnog upoznavanja i učvršćivanja redovničkog poziva u okviru novicijatske godine, najvažnijeg razdoblja naše početne formacije u Redu manje braće, mi novaci iz hrvatskih franjevačkih provincija sv. Ćirila i Metoda i sv. Jeronima, zatim Hercegovačke franjevačke provincije Uznesenja BDM te Franjevačke provincije Bosne Srebrenе, proveli smo ugodno vrijeme u svakodnevnom slavljenju svete mise, molitvi, sportskim aktivnostima te upoznavanju kulturne i sakralne baštine Košljuna, ali i cijelog otoka Krka. Naravno, nije izostalo ni posljednje ovogodišnje kupanje u čistom moru otočića Košljuna te vožnja brodom duž cijelog akvatorija otoka Krka. To je sve bila i prigoda

da se bolje međusobno upoznamo, ne samo kao pojedinci koji će, ako Bog da, uskoro surađivati kao redovnici i svećenici u našim provincijama, nego i kao novicijatske zajednice, kako bi već sada upoznali specifičnosti i način odgoja koja svaka od tih zajednica od sebe daje.

Da bi nam ovi dani bili prvenstveno na duhovnu korist, pobrinuli su se košljunski franjevci, na čelu s odgojiteljem novaka fra Diegom Deklićem koji je osmislio i animirao susret te domaćinom, gvardijanom fra Klementom Sršenom. Nakon što smo posjetili crkvu sv. Franje i krčku katedralu sv. Kvirina, u čijoj se neposrednoj blizini nalazi i najuža ulica na svijetu, kroz koju neki nisu mogli proći zbog svoje ugodne tjelesne popunjenoosti, pohodili smo crkvicu sv. Lucije u Jurandvoru, gdje smo čuli nešto više o otkriću i značaju Baščanske ploče, zatim Vrbnik te na kraju košljunske muzeje, koji svakom dobronomjerniku zorno prikazuju bogatstvo sakralne i kulturne baštine ove prirodne i duhovne oaze.

Otočić Košljun bio je nastanjen još u antičko doba kada je na njemu izgrađen utvrđeni ljetnikovac. Od tога dobiva i ime: castellum – Košljun. Površina otočića iznosi 68 500 kvadratnih metara. Na njemu se nalazi oko 400 biljnih vrsta. Od 9. stoljeća je glagoljaška benediktinska opatija sv. Marije s trobrodnom romaničkom crkvom čiji su temelji pronađeni ispod današnje samostanske crkve. Na molbu vlasnika otoka, krčkih knezova Martina i Ivana Frankopana, 1447. godine papa Nikola V. dopušta da u samostan, koji je nakon smrti zadnjeg benediktinskog opata Dominika bio napušten, dođu franjevci opservanti iz Krka. Donacijom Ivana Frankopana i kćeri mu Marije Katarine benediktinska crkva je povećana i obnovljena. Posvećena je Navještenju Marijinu. Samostanska je knjižnica najstarija i najveća na otoku Krku s fondom od oko 30 000 bibliotetskih jedinica, od kojih do 100 inkunabula. Košljunski je samostan kroz svoju prošlost imao razne namjene. Od starine do danas je kuća novicijata. Od 1894. do 1927. u njemu je kolegij s nižom gimnazijom. To je bila prva gimnazija s hrvatskim nastavnim jezikom u Istri i Kvarneru.

Kao nikad brojnija franjevačka skupina na najvećem hrvatskom otoku, bili smo atrakcija za mnogobrojne turiste, ali i stanovništvo. Sve to nas je dodatno osvijestilo da budemo zahvalniji Bogu na prekrasnoj zemlji koju nam je darovao, kao i svim njezinim blagodatima.

Susret je zaključen svečanim misnim slavlјem u samostanskoj crkvi koje je predvodio krčki biskup Ivica Petanjak. Kao kapucin, biskup Petanjak podijelio je bratsku radost s najmlađim pripadnicima velike franjevačke obitelji, čestitavši nam na odgovoru na Božji poziv te nas ohrabrivši da ustrajemo u međusobnom zajedništvu.

FRA ANTONIO KIRIN

Intervju s fra Jozom Marinčićem, novoizabranim provincijalom Franjevačke provincije Bosne Srebrene

Hvaljen Isus i Marija, mnogopoštovani oče Provincijale! Čast nam je i veliko zadovoljstvo što imamo priliku porazgovarati s Vama. Prije svega čestitamo Vam na izboru za poglavara bosanskih franjevaca. Možete li nam se na početku ukratko predstaviti?

Potječem iz vjerničke obitelji iz Bučića, općina Novi Travnik. Imam žive roditelje Niku i Katu. Pohađao sam Franjevačku klasičnu gimnaziju u Visokom i Franjevačku teologiju u Sarajevu. Svečane zavjete položio sam 1986. godine, a za svećenika sam zaređen 1987. u Sarajevu.

Pastoralne službe župnog vikara obavljao sam u Dobretićima, Gučoj Gori, Jajcu i Busovači, a službe župnika u Docu kod Travnika, Gučoj Gori i Osovi. Službu gvardijana obavljao sam u Gučoj Gori i u Sarajevu. U prethodnom četverogodišnjem mandatu obnašao sam službe provincijskog ekonoma, definitora te gvardijana samostana sv. Križa na Kovačićima

Tko je najzaslužniji za Vaše svećeničko-redovničko zvanje? Kako to da ste se baš odlučili biti

franjevac? Iz Vašeg iskustva, što bi to bilo franjevaštvo i kako ga što bolje svjedočiti u današnjem vremenu?

Najzaslužniji za moje svećeničko i redovničko zvanje svakako su moji roditelji koji su svojim svjedočenjem i zauzimanjem posijali i razvili sje-me vjere u meni, a onda su dalje na mene utje-cali mnogi drugi ljudi, posebno franjevci koji su služili u mojoj rodnoj župi. Franjevaštvo je uvijek bilo i ostat će aktualno, neprolazno, a svjedočit ćemo ga najbolje širenjem mira i dobra među ljudima i naslijedovanjem Evanđelja, baš onako kako je to od nas tražio naš serafski Otac.

Gdje ste proveli svoju godinu kušnje i kako ste se osjećali onaj dan kad ste po prvi puta obukli redovničko odijelo? Kako danas gledate na provedeno vrijeme u Novicijatu i što biste poručili sadašnjim i budućim generacijama? Što ste iz Novicijata ponijeli u život?

Godinu novicijata proveo sam u Visokom. Oblače-nje habita za mene je bio jedan od najemotivnijih doživljaja u mom životu, kada sam s jedne strane

osjetio radost i ponos, a s druge strane i odgovornost da ustrajem na putu kojim sam krenuo. Novicijat je sigurno jedan od najljepših perioda u životu svakog franjevca, vrijeme u kojem se pobliže upoznajemo s našom karizmom, franjevačkim izvorima, poviješću... Poručio bih novacima da pametno iskoriste to vrijeme kako bi se što bolje pripremili za ono što ih očekuje tijekom daljnog studija na Teologiji. Iz novicijata sam ponio mnoštvo lijepih uspomena i iskustava koji su kasnije odredili dobar dio mog puta ka svećeništvu.

Izabrani ste za poglavara Provincije koja ima veliku i hvalevrijednu povijest. Kako ste se osjećali kad su Vas braća izabrala za svoga upravitelja? Jeste li se bojali prihvatići tu funkciju i odgovornosti koje ona sa sobom povlači?

Svatko onaj tko misli da bi mogao sam voditi Bosnu Srebrenu bez pomoći svojih suradnika i najbližih prijatelja, sigurno bi napravio veliku pogrešku. Ja se nisam bojao jer znam da iza sebe imam braću u Provinciji, koja su mi povjerila mandat da ih vodim u narednom periodu. Stoga, nema mjesta strahu, nego samo vjera da zajedno možemo, u ovom teškom periodu, i dalje voditi ovu časnu Provinciju koju su nam ostavile tolike generacije naših ujaka.

Što planirate poduzeti kao provincijal? Koji su Vam ciljevi i program rada? Na što ćete posebno staviti naglasak?

Naša Provincija je jako nastradala u zadnjem ratu i to se osjeti na svim područjima života. No,

naše najveće blago su svakako ljudi, članovi naše zajednice, od sjemeništaraca, novaka, bogoslova, braće laika, svećenika... Trudit ću se da nas ovo opće beznađe ne obeshrabri, nego da zajedno pokušamo izvući ono najbolje od svakoga od nas te da budemo među onima kojima smo i poslani, među našim pukom. Smatram da se ne smijemo udaljavati od naših vjernika, nego im biti blizu u svim njihovim potrebama jer samo tako nećemo izdati svoju izvornu misiju.

Na izbornom kapitulu franjevačke provincije Bosne Srebrenе koji je održan u Sarajevu od 4. do 8. travnja za novog provincijala izabran je dotadašnji ekonom Provincije fra Jozo Marinčić. On je 158. provincijal Bosne Srebrenе od 1517. godine, a ako se pak gleda od osnutka Vikarije u Bosni 1340., on je 197. poglavar ove Zajednice.

Kakvo je stanje na franjevačkim župama u Bosni? Činjenica je da mlade obitelji danas masovno napuštaju našu domovinu. Koji su, po Vama, glavni razlozi tomu i kako ih riješiti?

Stanje je zaista teško, posebno u onim krajevima i župama koje su skoro potpuno ispraznjene od svojih vjernika (Posavina, Bosanska Krajina...). Glavni razlog odlaska mladih obitelji je opća egzistencijalna i politička nesigurnost u našoj domovini, jer i sami vidimo da naše političke elite skoro ništa ne čine da zadrže mlade ljude na svojim ognjištima. Tužno je da je, recimo, i iz livanjskog kraja gdje se nalazi naš novicijat otišlo toliko tisuća mladih ljudi.

Franjevci Bosne Srebrenе su kroz povijest bili glavni oslonac puku. Kako se danas približiti narodu i biti opet ujak na kojeg će se moći osloniti u ovo teško vrijeme?

Ne smijemo se pretvoriti u puke činovnike koji imaju radno vrijeme, koji zapravo imaju za sve vremena osim za svoje vjernike. Mi od naših

vjernika živimo i živjeli smo kroz tolika stoljeća i sudbinski smo upućeni jedni na druge. Nema nikakvog posebnog recepta za približavanje narodu, osim da autentično živimo ono što jesmo, da naši vjernici vide i osjete da stojimo iza svojih riječi, da nam je stalo do njihova dobra i do dobra župa u kojima djelujemo. Preduvjet za sve to je da budemo dobri ljudi, izgrađene osobe jer ljudi to prepoznaju i osjete.

Na koncu, što biste poručili čitateljima našeg lista, osobito mladima? Kako bi danas mladi mogli doprinijeti izgradnji katoličke vjere na našim prostorima?

Mladima bih preporučio da ih ne napušta optimizam i snaga jer oni su naša budućnost. Neka ne dopuste da itko među njima širi mržnju i ne-

trpeljivost prema drugima i drugačijima, neka pokušaju u svojim zajednicama praviti male pomake naprijed kako bi nam svima bilo bolje. Neka otkriju snagu Evandžela našeg Gospodina Isusa Krista i neka se ne boje onoga što ih čeka.

Fra Jozo, hvala Vam na izdvojenom vremenu za naš list. Želimo Vam puno uspjeha u radu i djelovanju te da naša Provincije ponovno bude brojnija i da što bolje živi franjevaštvo pronoseći ga po cijeloj zemlji i šire.

Hvala vama na pozivu i na mogućnosti da nešto kažem za vaš list. Želim vam svima ponaosob svako dobro i da mudro iskoristite ovo milosno vrijeme koje imate na raspolaganju u novicijatu. Mir i dobro!

**FRA BLAŽ PROTUDER
FRA MIHAEL ANDELOVIĆ**

Adrese Novicijatâ

Novicijat Hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda (OFM)
TRSAT

Frankopanski trg 12
HR - 51000 Rijeka
00385/51 452 916

Novicijat Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja (OFM)
VISOVAC

HR - 22324 Drinovci
00385/22 775 766
novicijat@visovac.hr

Novicijat franjevačke provincije sv. Jeronima (OFM)
KOŠLJUN

HR - 51521 Punat
00385/51 854 017

Novicijat Hercegovačke Franjevačke provincije Uznesenja BDM (OFM)
HUMAC

Trg sv. Ante 1
BiH - 88320 Ljubuški
00387/39 832 583

Novicijat Franjevačke provincije Bosne Srebrenе (OFM)
LIVNO

Gorička cesta bb
BiH - 80101 Livno
00387/34 201 390

Frančiškanski novicijat Frančiškanske provincije sv. Križa (OFM)
SVETA GORA

Skalniška 17
SLO - 5250 Solkan
00386/41 781 813

Novicijat Franjevačke provincije Uznesenja BDM - Humac

Sv. Franjo je živio u 12. i 13. stoljeću, i već je minulo osam stoljeća otkad se njegova blažena duša preselila u nebo. No, usprkos tom vremenskom razmaku, njegov glas struji kroz povijest i još uvijek snažno poziva sav svijet na naslijedovanje Krista Raspetoga. Njegova žarka želja da se ljubi Ljubav koja nije ljubljena, i dan danas nalazi odjek u srcima mnogih mladića i djevojaka koji se odlučuju pobliže slijediti Krista po njegovu primjeru. U našoj Provinciji Novicijat se nalazi na Humcu, gdje već kroz 140 godina mladići, koji su se odlučili slijediti Krista poput sv. Franje, čine svoje prve korake u redovničkom životu. Tu u tišini i molitvi upoznaju franjevački način života, život u bratstvu te, što je najbitnije, produbljuju svoj odnos s Bogom osluškujući njegov glas u svojoj, možda ponekad jednoličnoj ali mirnoj svakodnevničici, kako bi mogli spremno reći Bogu „da“ i položiti svoje prve privremene zavjete.

Ove godine u novicijatu je nas osmorica novaka: fra Daniel Majstorović iz Drinovaca, fra Jozo Malić iz Kongore, fra Nikola Drljepan iz Čapljinе, fra Franjo Ćorić s Čitluka, fra Josip Duvnjak iz Šuice, fra Franjo Markić s Kočerina, fra Ivan Hrkač sa Širokog Brijega i fra Ivan Slišković, također sa Širokog Brijega. Na Humcu živimo s našim meštem fra Slavkom Soldom, a naš domaćar je fra Ivan Landeka.

KRATKA POVIJEST NOVICIJATA

Odmah nakon odcjepljenja od Bosne Srebrenе 1844., prva dvojica novaka su se preselila iz Bosne (Kreševa) u Hercegovinu, točnije na Čerigaj. Tamo Novicijat ostaje sve do 1848., kada se seli u samostan na Širokom Brijegu. Budući da samostan na Širokom Brijegu s vremenom više nije mogao zadovoljiti potrebe prostora, jer su se tu uz novake nalazili i sjemeništari, 1876. godine Novicijat je premješten na Humac, u novosagra-

đeni samostan. I od tada pa sve do danas, uz kraće prekide, nalazi se na Humcu.

AKTIVNOSTI U NOVICIJATU

Kroz ovu godinu novicijata mi se sve više učimo živjeti u bratstvu te kroz intenzivniji molitveni život naći svoj oslonac u Bogu. Molitva Časoslova i Euharistija kao i zajednička molitva krunice, svakodnevno nas krijepe i osnažuju naš duhovni život kako bismo iz dana u dan rasli i bili sve bliži Bogu. Za vrijeme ljetnog rasporeda imamo malo više vremena za intelektualni rad, čitanje duhovnog štiva i sl., dok se nakon svetkovine sv. Franje u program Novicijata uključuje i nastava, koja se sastoji ponajviše od franjevačkih predmeta, uz učenje klasičnih jezika. Također se tri puta tjedno sastajemo na probe pjevanja kako bismo se što bolje pripremili za nastupe i razvijali svoje glazbene sposobnosti. Uz to, ponekad odemo i u Međugorje na euharistijsko slavlje koje tom prigodom animiramo pjesmom. Da bismo potpunije ušli u život provincijske zajednice, sudjelujemo i na provincijskim duhovnim obnovama i tako sve više upoznajemo život i rad Provincije i sve naše braće u Provinciji.

POSJET NOVAKA BOSNE SREBRENE HERCEGO-VAČKIM NOVACIMA

Dana 5. studenoga 2015. godine u posjetu su nam došli novaci Franjevačke provincije Bosne Srebrenе sa svojim meštrima fra Markom Ešegovićem i fra Marinkom Baotićem. Riječi dobrodošlice izrekao je naš meštar fra Slavko

Soldo, a zatim smo prošli kroz prostorije novicijata. Nakon male okrjepe u našoj učionici uslijedilo je razgledavanje znamenitosti našeg humačkog samostana: muzeja, stare i nove crkve te galerije kroz koje nas je proveo fra Milan Jukić, kustos muzeja i galerije. U vrijeme ručka dobrodošlicu u ime samostanskog bratstva izrekao je gvardijan fra Velimir Mandić. Nakon ručka su uslijedile slobodne aktivnosti: jedni su šetali i uživali u novicijatskom vrtu, a drugi su poigrali nogomet. Zajedničkom fotografijom, uz dobre želje za nastavak novicijata, završili smo ovo lijepo bratsko druženje!

PROMOCIJA ZVANJA HERCEGOVAČKE FRANJEVAČKE PROVINCije

I ove godine se nastavila promocija zvanja po našim župama. Zajedno s postulantima i našim meštrima išli smo na nekoliko župa svjedočiti o svom pozivu. Najprije smo išli u župu Klobuk, zatim u Ružiće, a naposljetku u Seonicu. Svaku sv. misu smo animirali svojim pjevanjem, a poslije bi uslijedilo svjedočanstvo jednog postulanta i jednog novaka. Promociju zvanja smo okončali seminarom „Dođi i vidi“. To je seminar na koji dolaze mladići koji ozbiljnije razmišljuju o duhovnom pozivu. Za njih je to prilika da izbliže upoznaju način života ove zajednice. Na seminaru, koji je trajao tri dana, sudjelovala su sedmorica mladića. Susret je bio ispunjen molitvom, svjedočanstvima, predavanjima i bratskim druženjem.

FRA IVAN SLIŠKOVIĆ

Novicijat Hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda - Trsat

„NEKA IM DAJU ODJEĆU KUŠNJE“

Sve je počelo 29. kolovoza 2015. pod okriljem Blažeće Djevice Marije u njenom svetištu na Trsatu gdje je mnogi narodi kroz više od 700 godina štuju kao Majku Milosti. Pod tako moćnim zagovorom takve Majke, dvanaest mladića oblačeći habit poručili su svijetu da žele izbliza nasljedovati Isusa Krista po primjeru sv. Franje. U Novicijat su ušli: fra Siniša Pucić (Rijeka), fra Samuel Azemi (Bale), fra Ivan Ivanković (Našice), fra Marko Bagarić (Tomislavgrad), fra David Vrbanec (Čakovec), fra Srećko Bekavac (Split), fra Mato Topić (Čepin), fra Juraj Gelemanović (Zagreb), fra Marko Čosić (Petrinja), fra Antonio Kirin (Virovitica), fra Ivica Berišić (Zagreb) i fra Vinko Brković (Opatovac kod Sotina).

GODINA KUŠNJE

Obukavši redovničko odijelo, tj. habit krenuli smo u godinu novicijata dopuštajući da nas Bog

kuša preko naših odgojitelja. Odmah na početku imali smo priliku susresti se s braćom iz drugih provincija. Taj susret se dogodio na otočiću Košljunu gdje su nas ugostili franjevci zadarske provincije sv. Jeronima. Također ovo je i godina u kojoj smo ustrajno kušali život ovoga bratstva da bismo upoznali franjevački način života te ga mogli što bolje prihvati. Bilo je ovo vrijeme iskušavanja samih sebe i svojih životnih, tj. duhovnih poziva. U tome nam je puno pomogao i sam dnevni red koji je bio tako napravljen da je sve bilo podređeno kušanju bratskog života i duhovnog poziva. Važno za istaknuti je i vrijeme koje smo svaki dan imali za Božju Riječ, ali isto tako i vrijeme opuštanja kroz razna druženja. Posebno mjesto zauzima hodočašće „na izvore“ u Asiz. Vjerujem da je to bilo mnogim novacima posebno hodočašće. Kroz novicijatsku nastavu pokušali smo doprijeti do osobe sv. Franje i do

biti njegova načina života. Osobitu pozornost smo posvetili istraživanju Franjinih spisa u kojima smo se susretali sa samim sv. Franjom. Upoznавајући se s poviješću Reda, osobito na našim prostorima, naučili smo dosta toga i o raznim nevoljama kroz koje je Red prošao i postao ono što je danas. Uz sate duhovnosti, u kojima smo dobili šиру sliku svetih otaca, te mnogih drugih velikih svetaca neizostavni su bili i sati glazbe. Naš neumorni učitelj pjevanja trudio se uvijek izvlačiti maksimum iz naših grla, premda je često nailazio na žestok otpor. Bilo kako bilo, sve nam je to koristilo da se još više izgradimo i opremimo za djela služenja.

DOGAĐAJ ZA DOGAĐAJEM

Dogodilo se puno toga kroz ovu godinu, a s obzirom da živimo uz Svetište Majke Božje ništa od toga nas ne čudi. Sve je počelo proslavom Male Gospe u kojoj smo se sjetili kako je slika Gospe okrunjena pod pokroviteljstvom Hrvatskog sabora prije točno 300 godina. U skladu sa svojim mogućnostima sudjelovali smo u inicijativi „40 dana za život“ moleći ispred bolnice. Nezaboravan je projekt izrade adventskih vijenaca u kojem smo se još više zbližili kroz rad i šalu, ali smo na taj način i pomogli jednoj teško bolesnoj framašici. Htjeli smo uzveličati proslavu Bezgrešne pa smo njoj u čast pripremili kratki program za vjernike u kojem je bilo za svakoga ponešto. Prikazali smo kroz igrokaz događaj Navještenja, kratki skeč o Božjoj ljubavi prema nama te kroz pobožnost i sv. misu proslavili Bezgrešnu Djesticu Mariju. I ove godine su novaci sudjelovali u predbožićnoj akciji prodavajući časopis „Ulične svjetiljke“ s riječkim beskućnicima te smo i na taj način željeli ući u ljudske živote kojima je potrebno samo više ljudske prihvaćenosti i ljubavi. Imali smo milost biti misionari u Franjevačkim pučkim misijama u jednoj riječkoj župi. Kroz tjedan dana i kroz razne susrete željeli smo približiti se ljudima da bi mogli preko nas, ovakvih kakvi jesmo, upoznati Božje milosrđe, ljubav i njegovu blizinu svome narodu. Kroz korizmene petke smo tradicionalno imali „polaganje“ Pravila. Običaj je to u našoj Provinciji gdje svakog petka po dva novaka nauče napamet po pola Pravila te

ga recitiraju pred okupljenom zajednicom. Koristilo nam je da kroz učenje napamet još dublje urežemo riječi svetog Franje i da usvojimo one riječi koje nam on stavlja kao model života. U ovoj izvanrednoj Godini milosrđa Papa je pozvao na izlazak na ulice i noćnu evangelizaciju da se ljudi upozna s Božjim milosrdjem. Drago nam je da smo i u toj inicijativi mogli aktivno sudjelovati gdje su nas mnogi, a osobito mlađi, na riječkim ulicama zapazili i stupili s nama u razgovor. Bila je to večer milosti jer su mnogi ljudi vidjeli drugo lice Crkve koja je otvorena za sve ljude. Večer uoči svetkovine Božjeg milosrđa poklopila se s obljetnicom preminuća pape Ivana Pavla II. Zato smo pripremili prigodni program za vjernike koji se sastojao od: sv. mise, obreda preminuća, Puta svjetla, klanjanja pred Presvetim te čašćenja relikvija ovoga nama tako dragog sveca. Svečano smo proslavili Gospu Trsatsku, a ove godine na poseban način. Sve bi bilo uobičajeno da nije k nama došao gvardijan Nazaretskog svetišta i poklonio našem svetištu relikviju, tj. komad stijene na koju je bila naslonjena kućica Nazaretske Obitelji, a koja je tri godine bila i na ovom trsatskom briježu. Time smo počašćeni jer ponovno možemo reći da je bar dio te kućice opet na svome mjestu. Puno toga se događalo i drago nam je da smo mogli biti dionici svih tih veličanstvenih događaja.

„ŠTO TRAŽITE OD BOGA I NJEGOVE CRKVE?“

Sve što smo ove godine činili bilo je na sve veću izgradnju nas i našeg zvanja. Bila je ovo godina u kojoj smo bili neka vrsta graditelja jer smo se trudili učvrstiti svoj poziv na temelju kojeg je sam Krist Gospodin. Neizmjerna hvala dobrom Bogu što nas je kroz ovo vrijeme kušao i vodio da bismo upoznali sami sebe, ovaj način života i njegovo milosrđe. U tome su nam uvelike pomogle i duhovne vježbe koje smo imali na Košljunu i koje nam je vodio fra Diego. Bilo je to vrijeme duhovne okrjepe i uživanja u tišini, samoći i hladnom moru. Molite za nas da ustrajemo do kraja kao što smo to dosad i činili. Pozdravljaju vas puno braća s Trsata i radujemo se našem novom susretu.

MIR I DOBRO!

FRA MARKO ĆOSIĆ

Novicijat Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja - Visovac

POVIJEST PROVINCII

Provincija Presvetog Otkupitelja nastala je 1735. podjelom provincije Bosne Srebrene. Prvotno se nazivala provincija svetog Kaja, a od 1743. provincija Presvetog Otkupitelja. Provincija se prostire između rijeka Zrmanje i Neretve, od obale Jadranskog mora do Dinarskih planina. U tom trokutu Hrvatske, na njezinu kamenitu tlu, franjevci su bili duhovni pastiri i učitelji, zaljubljenici jednostavnosti i ljepote, čuvari jezika, djedovskih običaja i zavičajne grude. Danas franjevci djeluju i izvan granica provincije. U Hrvatskoj u Zagreb, a izvan Hrvatske u Italiji, Sloveniji, Njemačkoj, Velikoj Britaniji, Kanadi, Svetoj Zemlji i SAD-u.

UKRATKO O VISOVCU

Otočić Visovac nalazi se u središtu nacionalnog parka Krka. Nakon napornog probijanja Krke kroz „Grede“ ona se smiruje i tvori protočno jezero na kojem se nalazi Visovac. Prvotno je to bila velika bijela stijena „Lapis albus“ koja je stršila usred riječnog proširenja. Redovnici su tijekom stoljeća marljivim radom kamenu hrid pretvorili u otok pun zelenih stabala, voća i šarenog cvijeća, a moramo podsjetiti da u njihovo vrijeme nije bilo brodskih motora već su sav materijal s kopna donijeli veslajući. Sve to zaokružuje plavo-zeleni odsjaj hladne vode. Suradnjom čovjeka i prirode samostan i crkva sjedinili su se s krajolikom u jedinstvenu cjelinu usporedivu s pustinjačkim stanom glagoljaša u Blacima na Braču ili s raskošnom okolicom opatije Sv. Marije na Mljetu. Visovac je dobio ime od riječi „vis“, „uzvisina“ jer se izdiže iz rijeke, no neki povjesničari spominju mračnije porijeklo tog imena tvrdeći da dolazi od riječi „visit“ jer su na otoku Turci objesili devet fratar. Otočić u visokom srednjem vijeku pripada hrvatskom plemenu Bribiraca. Hrvatsko-ugarski kralj Ljudevit Anžuvinski darovao je 1345. godine knezu Branimiru Ugriniću iz Bribira grad Rog i otok Visovac. Na otočić i okolo Krke

nastanjuju se eremiti – pustinjaci, vjerojatno Augustinci. Nakon što su oni u 15. stoljeću zbog prodora turskih četa napustili taj kraj, na otočiću se udomljuju franjevci iz provincije Bosne Srebrene. Oko 1445. godine nastanili su se u tom zabitnom kraju, pomalo proširivali otok, bavili se naukom i odgojem, prihvatali dušobrižništvo od Velebita do Cetine, usprkos neprijateljskoj vlasti Osmanlija. Iz Kraljeve Sutjeske, odakle su došli, sa sobom su donijeli Gospinu sliku te je tako Visovac postao svetište. Originalna slika Gospe Visovačke nalazi se uz druge zanimljive starine i vrijedne povijesne predmete u Visovačkom muzeju. Na otoku raste najmanje 195 vrsta divljeg bilja i još oko 80 vrsta kultiviranih biljaka. A ima i mnoštvo što divljih, što pitomih životinja. Otočić je najljepši u proljeće.

O NOVICIJATU NA VISOVCU

U visovačkoj osami još 1568. godine uspostavljen je novicijat, koji još i danas djeluje. To je godina kojom započinje život u franjevačkom Redu, vrijeme kontemplacije i posebnog oblika studija kojim se nastoji oblikovati razum i srce po uzoru na svetog Franju. O Visovcu kao kući novicijata može se čitati u arhivskim spisima iz 1708. godi-

ne. A godine 1879. na Provincijskom kapitulu donesena je odluka da samostan na Visovcu bude jedina kuća novicijata u provinciji Presvetog Otkupitelja. Od tada do danas kroz novicijat na Visovcu prošlo je više od 1700 novaka.

SLIKA GOSPE VISOVAČKE

Riječ je o svojevrsnom „Svetom razgovoru“. Bogorodica s Djetetom u krilu sjedi na visokom prijestolju ispred zastora; lijevo je sveti Ivan Krstitelj u kostrijeti sa štapom i natpisom „Ecce Agnus Dei“, a desno sveti Franjo s raspelom i knjigom Evandjela. Uz prijestolje kleći minijaturni lik donatora – redovnika koji gleda u Bogorodicu. S obzirom na preslike i potamnjeli lik, nije moguće iznijeti pouzdanije mišljenje o njezinim stilskim osobinama. Dana 2. i 15. kolovoza svake godine na Visovac se slijeva mnoštvo hodočasnika i moli za Gospin zagovor pred ovom slikom.

CRKVA

Crkva na Visovcu prvotno je bila sagrađena u gotici. Fra Pavao iz Rovinja opisao ju je kao srednje lijepu s jednostavnim zidnim slikama. U prigodi obnove pronađena je u Gospinoj kapeli iza oltara zidna slika Bogorodice s Djetetom. Pri kraju 17. stoljeća crkva je produljena i povišena tako da je lađa dobila oznake i baroka. Vrata su jednostavno profilirana, a završavaju otmjenim timpanom i s kipom svetog Franje ispod kojeg je godina gradnje, 1694. Sadašnji izgled crkva je dobila za gvardijana fra Pavla Nikolića 1725.

godine. Uz crkvu je zvonik, sagrađen 1728. godine. Unutrašnjost crkve je zanimljiva jer ima dva glavna oltara: Gospe od Milosti i Svetoga Križa. U crkvi postoji šest mramornih oltara, koji su radovi mletačkih altarista. Tu su i vrijedne umjetničke slike: sveti Franjo, radionica Bernarda Strozzia; veliko barokno drveno Raspelo, mletački rad, 18. stoljeće; stigmatizacija svetog Franje, Giovanni Pittieri, 1746. godina. Uz oltar Svetoga Križa je niša s kipom svetoga Paškala, 18. stoljeće. Iznad apsida je pjevalište s orguljama s jednim manualom i pedalom, graditelja Petra Nakića, 1771. godina.

MUZEJ

Pored bogate biblioteke i arhiva u samostanu se nalazi i muzej koji je otvoren za posjetitelje. U njemu su izloženi arheološki predmeti pronađeni u okolini Visovca, vrijedne knjige (inkunabula Ezopovih basni) i umjetničke slike te dragocjeni, više stoljeća stari, primjerici liturgijskih predmeta i misnog ruha. Sve ovo svjedoči o religioznoj i kulturnoj djelatnosti franjevaca ovoga otočića kroz proteklih 6 stoljeća.

NATPISI IZNAD VRATA NOVICIJATSKE SOBE

Jedna od zanimljivosti visovačkog samostana je i u tome da su gotovo na svim gornjim pragovima na vratima soba isklesani natpisi. Visovačke latinske natpise (u manjem broju ima i natpisa na talijanskom i na hrvatskom jeziku) dijelimo u dvije grupe: biblijske i nebiblijske. Prve je dao klesati poznati hrvatski franjevac, pisac i gramatičar fra Toma Babić (Velim kod Skradina oko 1680. - 1750., Šibenik). Kao višegodišnji gvardijan svoga zavičajnog samostana Visovca, Babić je 1741. godine iz temelja sagradio sjeverno samostansko krilo, koje je u naše doba temeljito obnovljeno te i danas služi svojoj namjeni. Zgrada je sva od kamena: prizemlje i dva kata s dvostrukim redom soba i hodnikom po sredini. Na svakome katu po osam sobica, s jedne i druge strane po četiri. Svaka su vrata od kamenih pragova. Na svakome je nadvratniku uklesan po jedan pa i dva latinska natpisa, uzeta iz biblijskih knjiga. Svega šesnaest dobro sačuvanih natpisa. Sedamnaesti se natpis nalazi u prizemlju iste zgrade na nadvratniku vrata, koja su nekoć služila za ulaz u staru konobu. Donosimo

samo neke od natpisa. Natpisi su inače klesani kapitalnim slovima pa ih tako i prenosimo. Kao što se Babić u klesanju natpisa služio kanon-

OMNIA QVAECVMQUE ORANTES PETITIS
CREDITE QVIA ACCIPIETIS MAR 11

QVI HABET MANDATA MEA ET SERVATEA
ILLE EST QVI DILIGIT ME IO 14

DIMITTITE ET DIMITTEMINI. LUCAE CAP. 6

SIC ET PATER MEUS CAELESTIS FACIET
VOBIS MATT 18 ~.

HOC EST PRAECEPTUM MEUM UT DILIGA-
TIS INVICEM SICUT DILEXI VOS JO. CAP. XV

skim tekstrom Katoličke Crkve, a to je Vulgata, tako i mi. Hrvatski prijevod natpisa donijeli smo prema prijevodu nadbiskupa Ivana Šarića.

U molitvi možete zaželjeti bilo što. Vjerujte samo da ćete primiti (Mk 11,24).

› Tko ima zapovijedi moje i drži ih, on je onaj, koji me ljubi (Iv 14,21).

› Opraštajte, i bit će vam oprošteno (Lk 6,37).

› Tako će i Otac moj nebeski postupati s vama (Mt 18,35).

› Ovo je zapovijed moja: Ljubite se među sobom, kao što sam ja ljubio vas (Iv 15,12).

VISOVACKI NOVACI

Oblačenje i zavjetovanje na Visovcu

Na otočiću Visovcu u subotu, 11. srpnja 2015. godine, u Novicijat je primljen Željko Barać. Obred primanja, euharistijsko slavlje i obred zavjetovanja za svršene novake predvodio je fra Joško Kodžoman, provincijal.

Fra Ivan Udovičić, ravnatelj i prefekt Sjemeništa, nakon procesije uveo je prisutne u cijelokupnu svečanost slavlja rekavši kako smo se danas tu sakupili da sudjelujemo u dva značajna čina: prvi je čin oblačenje ili uvođenje u redovnički život jednog postulantata, a drugi čin jest polaganje prvih zavjeta četvorice novaka. Zatim je fra Ivan naglasio „da bi ovi mladi ljudi ustrajali na tom putu kojim će danas krenuti, da bi mogli izvršiti obećanja koja će danas i javno dati, uz njihova nastojanja i Božju pomoć koje neće nedostajati, potreban im je i naš primjer kršćanskog, odnosno redovničkog života. Zato je ovaj današnji dan veoma značajan ne samo za budućeg novaka (onoga koji će danas obući redovničko odijelo - habit) i one koji će danas izreći svoje zavjete Bogu da će slijediti Isusa Krista po primjeru sv. Franje iz Asiza, nego i za sve nas: bilo vjernike laike, a osobito za nas osobe Bogu posvećenog života (franjevc), koji smo se danas ovdje okupili. Ovo ne smijemo zaboraviti, ovoga moramo postati svjesniji“, završio je fra Ivan.

Fra Željko Barać novicijat je nastavio na izvorima franjevaštva u samostanu svetog Damjana u Asizu.

Novicijat Franjevačke provincije sv. Jeronima - Košljun

Na Košljunu, prekrasnoj maloj oazi mira Hrvatske franjevačke provincije sv. Jeronima, smješten je naš Novicijat. Zbog manjka novaka već je neko vrijeme u stanju mirovanja pa mi, zadarski novaci, prolazimo godinu kušnje zajedno sa zagrebačkim novacima u Svetištu na Trsatu, gdje živimo, molimo i radimo ravноправno u simbiozi. Na Košljunu se održavaju duhovne vježbe i obnove koje trsatski novaci već nekoliko godina oduševljeno obavljaju. Tako se i ove godine nas dvanaest novaka pet dana pripremalo za naše prve redovničke zavjete pod vodstvom fra Diega Deklića, odgojitelja novaka zadarske provincije, ujedno i novog gvardijana na Košljunu. U odgoju novaka na Trsatu nema razlike, pravila vrijede jednako za sve nas. Na taj način stvara se bratsko ozračje po uzoru na sv. Franju i njegovu braću, čime na najbolji način nasljeđujemo Krista.

U središtu našeg dana u Novicijatu je molitva, i to kroz zajedničko moljenje časoslova pet puta dnevno. Jutarnja molitva i razmatranje najbolji je način za početi dan, a s Povečerjem ga u zahvalnosti zaključujemo. Uz to, svakodnevno nastojimo vrijeme izdvojiti za Lectio divina - Božansko čitanje Svetog pisma, razmatranje Božje Riječi, meditaciju i sat klanjanja pred Presvetim Oltarskim Sakramentom. Razmatranjem onoga što čitamo otvara nam se knjiga života, od misli prelazimo u stvarnost, otkriva nam se Gospodin, uzbuduje srce. Vrlo jasno možemo razlučiti istinu, a pokreće misao, maštu, osjećaje i želje. Jača nam srce i volju da slijedimo Krista. Predviđenom nastavom o franjevačkoj duhovnosti proširujemo horizonte, radom služimo Bogu i zajednici. Vrhunac svakoga dana je večernja sveta misa, na kojoj sudjelujemo kao ministranti, čitači, pričestitelji i milostinjari. Za

vrijeme Euharistije nalazimo mir i smisao života. Povremeno misno slavlje animiramo pjesmom te predvodimo molitvu krunice. To nas još više međusobno zbližava te sjedinjuje ono božansko s ljudskim, jer se time želimo više predati Gospodinu, služiti njemu i braći ljudima u malenosti i radosti. Svjesni smo da se danomice možemo uvjeriti u istinitost Riječi Božje koja se povezuje s njegovim milosrđem.

Za mene je molitva najbolji dio dana kada uputim pogled k Nebu, zanos srca, zahvalnost i ljubav u kušnji, kao i radost govoriti Stvoritelju molitve. Iz dubine srca vapijem Gospodinu u poniznosti. Čudo molitve pokazuje se upravo u poniznosti skrušena srca gdje dolazim tražiti svoju vodu života. Krist dolazi u susret. To je mjesto odluke, istine, susreta, saveza u kojem izabiremo život ili smrt, živ odnos s Bogom.

Od događanja koja se isključivo provode u odgoju na razini naše Provincije, posebno želim izdvojiti Dane otvorenih vrata na Košljunu,

prigodom čega svi zainteresirani mladići mogu doći i provesti s nama dragocjene trenutke, s ciljem da spoznaju je li franjevačka duhovnost i redovništvo njihov životni poziv.

Zahvaljujem Hrvatskoj provinciji sv. Ćirila i Metoda što su nas, zadarske postulante i novake, ravnopravno pridružili svojim kandidatima u odgoju. Molim se dragom Gospodinu za naše postulante, novake i bogoslove da ustraju na svojim putovima kojim su pozvani ići. Također, prikazujem molitve za našu Provinciju, Crkvu i hrvatski narod.

FRA SAMUEL AZEMI

Novicijat Franjevačke provincije Bosne Srebreni - Gorica

U nedjelju 12. srpnja, pod svetom misom u župi sv. Ante Padovanskog u Busovači, održan je obred oblačenja franjevačkog habita, koji je ujedno bio i naš prvi korak na putu naslijedovanja svetog Franje. Nas devotorica, od čega sedam postulanata i dvojica sjemeništaraca, poslije izrečenog „Evo me“ pred provincijalom fra Lovrom Gavranom, uputili smo se zajedno s meštom fra Markom Ešegovićem u jednogodišnju avanturu s odredištem u Livnu. Tamo smo stigli u večernjim satima, gdje su nas fratri dočekali raširenih ruku, na čemu smo im od srca zahvalni. Prvi tjedni bili su za nas pomalo teški jer smo se privikavali na mjesto i život, ali usprkos sve mu brzo smo se uhodali u raspored. Naša novicijatska godina bila je ispunjena brojnim događanjima i manifestacijama. Tako su nam se već idući tjedan u novicijatu pridružila trojica novaka Albanske kustodije koji su s nama proveli novicijatsku godinu. Zajedno smo upoznali

najprije samostan i galeriju na Gorici, a zatim i okolne župe na kojima je naš tamburaški sastav animirao misna slavlja. Kroz cijelu godinu bili smo uključeni u različitim područjima samostanskog života, od svakodnevnog animiranja mise i klanjanja, zbora, dekoriranja Crkve do sakristanskih i fizičkih poslova. Usprkos tome, bilo je dosta vremena za duhovni i intelektualni rad. Ubrzo se našoj zajednici priključio i fra Mrinko Baotić, drugi meštar, koji je do tada bio student u Rimu. Od rujna je krenula i redovita novicijatska nastava koja se uglavnom odvijala prijepodne. Općenito se može reći da je mjesec rujan bio prepun događanja, od susreta fratara različitih samostanskih područja, izložbi, predstavljanja knjiga do vrhunca mjeseca, susreta novaka JKPM OFM-a koji je ove godine organizirala zadarska provincija na Košljunu. Susret je svoj braći bio na izgradnju, kako duhovnu tako i socijalnu, jer smo se međusobno upoznali

i zbližili. U listopadu smo obilježili Obred preminuća i samu svetkovinu sv. Franje, koju su braća obogatila svojim koralnim pjevanjem. Vrhunac listopada svakako je bio susret s braćom bogoslovima prve godine, ex-novacima, koji su odvojili jedan dan kako bi nas posjetili i ohrabrili na našem putu. U studenom smo se uputili na tradicionalni susret s hercegovačkim novacima na Humac gdje su nas braća srdačno dočekala i ugostila. Tako smo polaganim korakom došli i do prve nedjelje Došašća. Mjesec prosinac sa sobom je donio brojna događanja. Tamburaški zbor nastupao je po okolnim župama, pojedini novaci su na blagdan sv. Nikole brojne mališane obradovali malim darovima. Ujedno se približio i Božić. Proveli smo ga okruženi ljudima koji nas vole, fratrima i sestrama, mijesajući emocije radosti zbog blagdana i zajedništva, ali i tuge zbog odvojenosti od kuće. Svakako su nam se ti božićni dani prepuni radosti urezali duboko u sjećanja. Ipak, poslije kratkog predaha došao je i siječanj, mjesec ispitnih rokova koje smo na slavu Božju zajedno uspješno savladali. U siječnju smo osvojili treće mjesto na natjecanju za najbolju fotografiju, koje je objavila Hrvatska konferencija viših redovničkih poglavara i poglavarica (HKVRPP). U ožujku smo posjetili Franjevački samostan na Visovcu koji je ujedno i kuća novicijata, gdje su nas braća rado primila, pokazala bogatstvo malenog bisera u srcu Krke te provela kroz prirodne ljepote toga podneblja.

Aktivno smo sudjelovali u zboru koji je za vrijeme korizme upriličio pjevani Križni put prema riječima Gospina plača. Zajedno sa samostanskim zajednicom proslavili smo obrede Velikog tjedna, a na koncu i sam Uskrs. Već se tad polako osjećao kraj novicijatske godine. Pred nama je bio tradicionalni put novaka JKPM OFM-a u Asiz i zajednički obilazak franjevačkih izvora. Vjerujem da će taj put svima nama ostati trajno u sjećanju kao vrijeme provedeno u predivnom bratskom ozračju. Ubrzo po povratku iz Asiza posjet su nam uzvratili hercegovački novaci s kojima smo proveli predivan dan. Iduća stepenica bile su duhovne vježbe koje su ovaj put bile organizirane u albanskom primorskom gradu Shëngjinu. Kroz tijedan dana fra Mijo Šuman,

voditelj duhovnih vježbi, pripremao nas je za primanje prvih zavjeta, a ujedno nam i pokazao važnija franjevačka mjesta i svetišta u Albaniji. Na kraju je došlo vrijeme polaganja ispita te najsladi dio posla, spremanje kući i završne pripreme za zavjete. Dana 3. srpnja nas devetorica predali smo u ruke novoizabranog provincijala, fra Jozu Marinčiću, svoje prve zavjete i time ujedno okončali svoju novicijsku godinu. Uistinu, ova godina bila je naš temelj na kojem ćemo odsada ići stazom našeg serafskog Oca i svima smo od srca zahvalni što su nam ju učinili posebnom i nezaboravnom.

FRA BLAŽ PROTUDER

ZANIMLJIVOST

Fra Josip Ivić i fra Vinko Brković susreli su se na ovogodišnjem susretu novaka u Asizu. Tom prilikom otkrili su da su rođeni istoga dana. Međutim, da slučajnost bude veća, ispostavilo se da su čak rođeni iste godine i u istoj bolnici u Vin-kovcima. Obojica su, također, krenuli stopama sv. Franje stupivši u Novicijat, ali različitih provincija. Fra Josip je član Franjevačke provincije Bosne Srebrenе a fra Vinko član Hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda.

Pozdrav sv. Franje Blaženoj Djevici Mariji

Zdravo, Gospođo, sveta Kraljice,
sveta Bogorodice Marijo,
koja si djevica postala Crkvom,
i izabrana od presvetog
Oca nebeskoga, koji te posveti
s presvetim Sinom svojim ljubljenim
i Duhom Svetim Tješiteljem.
U tebi je bila i jest
sva punina milosti
i svako dobro.
Zdravo, palačo njegova,
zdravo, svetohranište njegovo,
zdravo, kućo njegova.
Zdravo, odjećo njegova,
zdravo, službenice njegova,
zdravo, majko njegova,
i vi sve, svete krepsti,
koje se po milosti
i prosvjetljenju Duha Svetoga
ulijevate u srca vjernih,
da ih od nevjernih
učinite vjernima Bogu.

Hvala vam što mislite na nas...

Svaki franjevački novicijat, pa tako i naš, je odgojno-obrazovna ustanova za koju se prvenstveno skribi središnja provincijska Uprava. No, uvijek se nađe dobročinitelja, prvenstveno franjevaca-svećenika koji su i sami prošli kroz novicijat, koji svojim novčanim prilozima potpomognu život i rad ove ustanove. Sjete nas se i naši vjernici. Prvenstveno se ovo sjećanje veže uz Božić i tombolu s kojom novaci dočekuju novu godinu.

Svima vama koji mislite na nas iskreno HVALA!

U novicijatskoj 2015./2016. godini darovatelji za Novicijat Bosne Srebrenе bili su:

fra Vinko-Vice Tomas, ž. vikar, Busovača, 50 € i 100 KM

Perica Mihaljević - FO-MI, Livno, 85 KM

fra Ilij Božić, upravitelj Svetišta, Olov, 50 KM

fFra Marko Semren, pom. biskup, Banja Luka, 100 €

N. N., Njemačka, 20 €

fFra Mijo Šuman, Tuzi (Crna Gora), 50 €

N. N., Gorica - Livno, 100 KM

Fra Ivan Lovrić, župnik, Ljubunčić, 150 € i 250 KM

N. N., Ljubunčić, 10 KM

fra Marijan Karaula, vikar Provincije, Bistrik - Sarajevo, 100 KM

fra Niko Stjepanović, župnik, Ortenburg (D), 100 €

Marko Semren, Livno (Kotromanića bb), 50 KM

fra Marko Hrgota, prof, FKG Visoko, 400 KN

fra Mate Logara, župnik, Šujica, 400 KM

Svetlo riječi - SARAJEVO, 100 KM

N. N., Brina, Livno, 200 KM

fra Marko Kovačić, župnik, Ivanjska, 50 KM

fra Vinko Sičaja, župnik, Livno, 900 KM

fra Jure Papić, župnik, Čuklić, 500 KM, 140 € i 1000 KN

fra Pere Kuliš, župnik, Vidoši, 400 KM i 100 CHF

Samostan Gorica - Livno, 2770 KM

fra Pavo Dominković, voditelj, HKM Klagenfurt (A), 150 €

fra Ivica Jurišić, župnik, HKZ Goepingen i Geislingen (D), 100 €

N. N., 50 €

fra Kazimir Dolić, župnik, PODHUM, 400 €

fra Kristijan Montina, župnik, Kufstein (A), 100 €

fra Ilij Jerković, Zlatni cekin, Sl. Brod (HR), 50 €

fra Juro Stipić, župnik, Gornji Viduševac (HR), 100 €

fra Velimir Bavrka, župnik, Gornja Dubica, 200 KM

Svećenička nogometna ekipa BiH, 100 €

fra Velimir Bagavac, župnik, Tomislavgrad, 200 €

fra Joso Oršolić, HKO Kruh sv. Ante - Sarajevo, 200 €

fra Zoran Tadić, župnik, Bugojno, 100 KM

fra Marko Jukić, župnik, Suho Polje, 155 €

fra Damir Pavić, župnik, Brestovsko, 100 KM

fra Josip Tomas, župnik, Novi Šeher, 200 €

Školske sestre franjevke, Novi Šeher, 100 KM

fra Anto Ivanović, župnik, Vojnić (HR), 100 €

fra Ilij Stipić, župnik, Podmilače, 1200 KM

fra Ćiro Lovrić, župnik, Bila, 400 KM

Jubilej Porcijunkulskog oprosta

Serafski Otac, uvijek ponizan i malen, ništa sebi na ovome svijetu nije htio prisvojiti osim jednog malog mjesta odnosno, jedne crkvice koju je htio imati za potrebe svoga bratstva. Bijaše to Porcijunkula, jedno malo zemljiste s crkvicom sv. Marije od Andjela, koju je svetac najviše ljubio i strogog nalagao braći da to mjesto moraju štovati, paziti i obilaziti. Naime, ovo je boraviste, 1209. godine, dobio od asiških benediktinaca te je od tada Porcijunkula postala kolijevka franjevaštva. Danas se ova crkvica nalazi unutar bazilike Svetе Mariјe Andeoske koja je građena u 16. stoljeću po nalogu pape Pija V. Na prijelazu iz 19. u 20. stoljeće, Pio X. uzdigao ju je na čast papinske bazilike nazivajući je *majkom i glavom svih crkava Franjevačkog reda*.

Predaja kaže da je serafski Otac u crkvici Svetе Marije od Andjela 2. kolovoza 1208. godine doživio svoje obraćenje. Svetac je htio i drugima prenijeti radost oslobođenja od grijeha pa se u njemu rodila želja i ideja da zamoli tadašnjeg papu Honoriju III. da ovu crkvu učini crkvom potpunog oprosta od grijeha. Budući da je papa uviđao kako ovaj siromašak iz Asiza svojim djelovanjem mijenja i popravlja Crkvu koja je bila u lošem stanju, on je prihvatio njegovu ideju i 1216. godine proglašio da se na blagdan Gospe

od Andjela, odnosno 2. kolovoza, u ovoj crkvici može dobiti potpuni oprost. Tako se ove godine obilježava 800-ti jubilej kako je Porcijunkula postala crkvom potpunog oprosta. Kasnije je određeno da se porcijunkulski oprost može dobiti u bilo kojoj franjevačkoj crkvi u vremenskom razdoblju od podne 1. kolovoza do ponosni 2. kolovoza ako se vjernik, osim pohoda franjevačkoj crkvi, skrušeno isповijedi, pričesti i izmoli „Vjerovanje“, „Očenaš“ te se pomoli na nakanu Svetoga Oca.

Ova je crkvica podno Asiza također kolijevka franjevaštva zbog toga što je svetac u njoj postavio temelje Reda manje braće, u njoj je osnovao Red klarisa, a tu je konačno i završio svoj zemaljski život. Također je Porcijunkula u počecima Reda bila glavno odredište gdje su se braća skupljala i održavala svoje kapitule. Prema izvještajima Tome Čelanskog može se najbolje vidjeti i osjetiti što je Porcijunkula bila za sv. Franju i za njegovu braću. Tako pisac Franjinih životopisa veli: „On je, međutim, iskustveno doživio da je mjesto u crkvici Svetе Mariјe u Porcijunkuli obilnije obdareno i počašćeno nebeskim milostima i da ga pohađaju nebeski duhovi. Zato je često govorio braći: ‘Pazite, sinovi, da ne biste ovo mjesto nikada napustili. Budete li istjerani

na jedna vrata, povratite se na druga, jer je ovo mjesto uistinu sveto i prebivalište Božje.”

Obraćenje sv. Franje jest put i ostalim vjernicima da se po uzoru na ovoga sveca pomire s Bogom i osjete njegovo milosrđe kako bi se Kra-

ljevstvo nebesko ostvarilo već ovdje na zemlji. Budući da postoji savršen primjer kako nasljedovati Krista, svi bismo trebali na ovaj jubilej posjetiti neku franjevačku crkvu te se oslobođiti tereta grijeha i vratiti se u krilo svome Ocu.

FRA MIHAEL ANĐELOVIĆ

Žetva je velika, a radnika malo

Godina posvećenog života, koju je proglašio papa Franjo, potaknula je i pružila priliku redovničkim zajednicama realizirati mnoge projekte. Na jednom od njih učestovali smo i mi, novaci franjevačke provincije Bosne Srebrenе. Naime, Hrvatska konferencija viših redovničkih poglavara i poglavarica (HKVRPP) raspisala je natječaj za fotografiju hrvatskih redovnika i redovnica 2015. godine. Natječaj je otvoren 8. kolovoza 2015., na blagdan sv. Dominika, a završio je 4. listopada, na blagdan sv. Franje Asiškoga.

Nakon objavljenog natječaja, odlučili smo se okušati u kreativnosti pa smo se „bacili na posao“. Zajednički smo predlagali mjesto i temu fotografije. Budući da smo željeli prikazati franjevce koji već stoljećima neumorno rade na Gospodnjoj njivi, za mjesto fotografiranja izabrali smo brežuljak s kojeg se vidi gorička crkva i samostan te livanjski krajolik. Nas dvanaestoricu fotografiраo je domeštar novaka fra Marinko Baotić.

Nakon fotografiranja i odabira najbolje fotografije, ispunili smo obrazac i poslali ga zajedno s fotografijom. Time smo postali učesnici ovog natječaja. Nakon tri mjeseca iščekivanja, primili smo poziv u kojem nam je rečeno da je naš rad jedan od boljih. Kao i svi učesnici, pozvani smo na svečanu akademiju u povodu završetka Godine posvećenog života u dvoranu Vijenac Nadbiskupijskoga pastoralnog instituta na Kaptolu (Zagreb). Na toj svečanosti dodjeљivane su nagrade učesnicima najboljih radova raznih natječaja. Na svečanosti su sudjelovali biskupi, svećenici, redovnički poglavari i poglavarice, redovnici, mnogi građani, ali, nažalost, zbog velike udaljenosti mi nismo bili u mogućnosti. Našu nagradu, treće mjesto, preuzeila je č. s. Maja Ivković. Kao nagradu dobili smo priznanje, album *Ljepote pogleda* svih fotografija poslanih na natječaj i knjigu *Radost u zajedništvu*.

FRA IVAN STANIĆ

Franjevački novaci hodočastili u Asiz

Mi, ovogodišnji franjevački novaci s odgojiteljima iz provincija u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini, nakon upoznavanja lika i djela sv. Franje i sv. Klare, imali smo milost od 19. do 25. travnja 2016. hodočastiti u Asiz, na najvažnija mjesta za našu franjevačku duhovnost. Željno isčekivani dan je osvanuo. Teško da je itko od nas mogao mirno spavati kada se zna da krećemo u Asiz. Obavili smo zadnje pripreme, nešto prigrizli, smjestili se u autobus i u ranim jutarnjim satima, još pospanih i umornih očiju, napokon krenuli autobusom prema našem toliko željkovanom odredištu.

U Asiz smo stigli u popodnevniom satima, smjestili se kod sestara franjevki misionarki te se nakon toga uputili u crkvu sv. Damjana, gdje je sv. Franjo s križa čuo Isusov glas da popravi Crkvu i s tog mjesta krenuo naslijedovati Krista Raspetoga. Nakon upoznavanja ovog svetišta uslijedila je sveta misa, a zatim i molitva Večernje u velebnoj bazilici Gospe od Anđela, gdje se nalazi crkvica Porcijunkula, dom Franje i njegove prve braće, odakle su odlazili u svijet propovijedati Evandgelje i kamo su se na kraju

dana umorni vraćali tražeći utjehu, mir i snagu za novi dan. To je bio i naš dom iz kojega smo svakoga dana odlazili u posjet mjestima koja tako snažno govore o Franjinom životu i gdje smo se poput prve braće na kraju dana vraćali zahvalni Bogu za sve primljene milosti. Drugoga dana našeg hodočasničkog puta obišli smo mnoga mjesta: Greccio, mjesto u kojem je sv. Franjo 1223. napravio prve žive jaslice, zatim Fonte Colombo, La Forestu, gdje se dogodilo čudo s grožđem, a ovdje su nastali i prvi stihovi Pjesme brata Sunca ili Pjesme stvorenja, te na kraju Poggio Bustone i Rivotorto, boravišta Franje i njegove prve braće.

Treći dan se bitno razlikovao od prethodnog jer smo posjetili samotište Carceri, gdje su se Franjo i mnoga njegova braća povlačila na molitvu. Tu smo imali više vremena za tišinu, meditaciju i osobnu molitvu. Završetak dana bio je u crkvi sv. Damjana gdje smo sudjelovali na euharistiskom klanjanju. Četvrtog dana smo krenuli putem Asiza. Na grobu u bazilici sv. Franje slavili smo svetu misu, da bismo potom, između ostalog, obišli samostan Sacro Convento, katedra-

lu sv. Rufina i baziliku sv. Klare, u kojoj se čuva njezin grob. Nekoć za života, Franjo je privlačio tisuće za sobom, a danas privlači milijune.

Peti dan smo se, nakon Jutarnje molitve časoslova, pozdravili s Asizom i krenuli prema La Verni, gdje se Franjo često povlačio u molitvu i osamu. To je mjesto Franjine kalvarije jer je tu primio stigme, znakove Kristove muke. Imali smo prilike sudjelovati u jedinstvenoj molitvi Srednjeg časa, i to kroz procesiju od crkve do kapele stigmatizacije.

Zadnjeg dana našega hodočašća, nakon slavlja sv. mise i oproštaja s La Vernom, na povratak smo posjetili Padovu. U bazilici sv. Antuna imali smo prigodu za osobnu molitvu na grobu ovog možda i najštovanijeg sveca među kršćanima, a potom u obližnjoj crkvi i na grobu sv. Leopolda Bogdana Mandića, čije smo neraspadnute zemne ostatke mogli častiti nekoliko dana nakon što su vraćeni s hodočašća iz Zagreba. U večernjim satima vratili smo se na Tr-

sat, odakle su se novaci nakon prespavane noći vratili u svoje kuće novicijata.

U ime svih novaka koji su sudjelovali na ovom hodočašću, zahvaljujemo svojim provincijama i vjernicima što su nam omogućili ovo nezaboravno iskustvo. Tu smo imali priliku pobliže upoznati mjesta na kojima se razvijalo franjevaštvo, ali i upoznati jedni druge. Tih šest dana provedenih na izvoru franjevaštva bio je pravi blagoslov za sve nas, koji nam je pomogao da pokušamo doživjeti put nasljedovanja Isusa Krista po primjeru sv. Franje. Na kraju se nadamo da će zadobiveni blagoslov obogatiti i ljude oko nas kao što je to činio i Franjo s prvom braćom.

Na temelju proživljenoga novaci su izrazili pozitivno razmišljanje o hodočašću jer im je višestruko od pomoći. Hodočašće im je pomoglo da pokušaju doživjeti put sv. Franje, da razmišljaju o svom pozivu kroz molitvu i međusobno upoznavanje.

FRA IVICA BERIŠIĆ

